

Activiteitenplan gewone dwergvleermuis

Dorpstraat 54b te Groessen

Projectnummer: 3929.02
Versie: 2 (concept)
Datum: 06-12-2024

Inhoud

Inhoud.....	0
1. Inleiding	1
2. Samenvatting	3
2.1 Locatiegegevens	3
2.2 Soorten	3
2.3 Omgevingsvergunning gewone dwergvleermuis.....	4
3. Plangebied	6
3.1 Beschrijving plangebied	6
3.2 Geplande werkzaamheden	6
4. Methode en onderzoeksresultaten	8
4.1 Vleermuizen	8
4.1.1 Methode	8
4.1.2 Resultaten	9
5. Instandhouding	11
5.1 Gewone dwergvleermuis	11
5.1.1 Staat van instandhouding	11
5.1.2 Effecten	11
5.1.3 Maatregelen	12
6. Maatregelen en planning	14
6.1 Uitvoering van de werkzaamheden	14
6.1.1 Gewone dwergvleermuis	14
6.1.2 Laatvlieger	15
6.2 Aanbrengen permanente verblijfplaatsen	15
6.2.1 Gewone dwergvleermuis	15
6.2.2 Laatvlieger	16
6.3 Bescherming permanente verblijven	17
6.4 Ongeschikt maken bebouwing	17
6.5 Controle op afwezigheid en natuurvrij verklaring;	17
6.6 Sloop aanbouw	17
6.7 Logboek	18
6.8 Planning	18
7. Ecologisch werkprotocol	19
7.1 Gewone dwergvleermuis	19
7.2 Algemene maatregelen	20
7.3 Logboek	20
8. Wettelijk belang en alternatievenafweging	21
8.1 Wettelijk belang	21
8.2 Alternatievenafweging	21
9. Contactgegevens	22
9.1 Kwalificatie onderzoekers	22
9.2 Contactpersoon opdrachtgever	22
9.3 Opdrachtnemer en begeleidend ecooloog	22
10. Literatuurlijst	23
10.1 Referenties	23
10.2 Gebruikte websites	23

1. Inleiding

In opdracht van [REDACTED] is door Buro Ontwerp & Omgeving (BOO) een activiteitenplan opgesteld voor de geplande ontwikkeling aan de Dorpstraat 54b te Groessen. Aanleiding is de op 14 juni en 27 oktober 2023 door Buro Ontwerp & Omgeving uitgevoerde quickscan natuurtoets en het daaruit voortvloeiende nader onderzoek. Uit de quickscan natuurtoets kwam naar voren dat het plangebied geschikt is als rust- of voortplantingsplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, de gierzwaluw en huismus. Er is nader onderzoek gedaan om vast te stellen of er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen en de huismus aanwezig zijn. Nader onderzoek naar de gierzwaluw is achterwege gelaten. Het deel van de bebouwing dat potentieel geschikt is als nestlocatie voor de gierzwaluw ligt buiten het plangebied en blijft behouden. De initiatiefnemer zal waarborgen dat de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen van deze soort plaatsvinden (broedperiode: 15 april t/m 30 augustus). Eventuele nestlocaties zullen daardoor intact en ongestoord blijven.

Naar aanleiding van de resultaten van het nader onderzoek is onderhavig activiteitenplan opgesteld.

In Tabel 1 staat een samenvatting van de resultaten van het nader ecologisch onderzoek. Aangegeven is waar welke soort is aangetroffen, welke artikelen van de Omgevingswet (Ow) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) mogelijk overtreden worden en welke vervolgstappen genomen moeten worden.

Tabel 1. Soortenoverzicht

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wetsartikelen	Vervolgstep
Gewone dwergvleermuis	1 paarverblijf	Aanbouw (binnen plangebied)	Ow: art. 5.1, lid 2g Bal: art. 11.46, lid 1a, 1b en 1d	Activiteitenplan Aanvraag omgevingsvergunning
Laatvlieger	1 zomerverblijf	Kantpannen woonhuis (buiten plangebied)	Ow: art. 5.1, lid 2g Bal: art. 11.46, lid 1b en 1d	Preventieve maatregelen
Huisemus	Nee	-	-	-

In totaal is er één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis dat aangetast zal worden door de werkzaamheden. Ook is er één zomerverblijf van de laatvlieger aangetroffen. Deze verblijfplaats blijft echter onaangetast door het nemen van preventieve maatregelen. Bij de werkzaamheden op de locatie worden artikel 11.46 lid 1b en 1d van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 5.1 lid 2g van de Omgevingswet overtreden.

Daarnaast is ook artikel 11.46 lid 1a van het Bal relevant voor de gewone dwergvleermuis. Dit artikel heeft betrekking op het opzettelijk doden of vangen van soorten. Er is echter geen omgevingsvergunning in het kader van dit artikel noodzakelijk indien mitigerende maatregelen worden getroffen en zorgvuldig wordt gehandeld. Dit is opgenomen in het onderhavige activiteitenplan.

Voor de geplande ontwikkeling wordt daarom een vergunning in het kader van de Omgevingswet aangevraagd voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van een rust- of voortplantingsplaats van deze soort (artikel 11.46 lid 1b en 1d, Bal). Deze omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 01-09-2025 tot 01-09-2030. Dit activiteitenplan dient ter onderbouwing van de beschermingsmaatregelen en de aanvraag van de omgevingsvergunning.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens de samenvatting (hoofdstuk 2), het plangebied (hoofdstuk 3), de methode en onderzoeksresultaten (hoofdstuk 4), de betrokken soorten (hoofdstuk 5), de maatregelen en planning (hoofdstuk 6), het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7), het wettelijk belang en de alternatievenafweging (hoofdstuk 8) en de kwalificatie en de contactgegevens (hoofdstuk 9) beschreven.

2. Samenvatting

2.1 Locatiegegevens

Adres:	Dorpstraat 54b, Groessen
Gemeente:	Duiven
Provincie:	Gelderland
Coördinaten:	51.931409, 6.020430
Kadastraal:	DVN00-H-2541

2.2 Soorten

Nederlandse naam:	Gewone dwergvleermuis
Wetenschappelijke naam:	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Functie plangebied:	Paarverblijf
Periode aanwezig:	Jaarrond
Nader onderzoek door:	Buro Ontwerp & Omgeving
Uitvoeringsjaar:	2023 en 2024
Vastgesteld:	Conform vleermuisprotocol 2021

2.3 Omgevingsvergunning gewone dwergvleermuis

Periode omgevingsvergunning: 01-09-2025 tot 01-09-2030

Verbodsbepaling: Artikel 11.46 lid 1b: *“het opzettelijk verstoren van de soort”* (Bal)
Artikel 11.46 lid 1d: *“het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de soort”* (Bal)

Aanvraag op grond van: Artikel 8.74k lid 1b belang 3°: *“in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”* (Bkl)

Motivering: Recent is de woning (aanbouw) aan de Dorpstraat 54B te Groessen vrijgekomen. De familie wil graag op deze locatie wonen gezien de binding met de locatie. De woning aan de Dorpstraat 54B is echter sterk verouderd, te klein voor een gezin van vijf personen en voldoet niet meer aan de huidige maatstaven. De woning is gasgestookt en slecht geïsoleerd. Hier wonen zou niet goed voor de gezondheid zijn. Daarom zal de woning aan de Dorpstraat 54B worden gesloopt en opnieuw (vrijstaand) worden opgebouwd.

Alternatieve locaties: Alternatieve locaties zijn niet voorhanden. Om de woning toekomstbestendig te maken, is een forse investering nodig. Na berekening blijkt dat het niet reëel is om de bestaande woning toekomstbestendig te maken. Om deze reden is ervoor gekozen een variantenstudie (zie BP) uit te voeren om te kijken naar de mogelijkheden op het kavel. Uiteindelijk is er, in samenspraak met de gemeente, besloten om geen extra woningen bij te voegen aan het plangebied. Daarom zal de woning aan de Dorpstraat 54B worden gesloopt en opnieuw worden opgebouwd.

Alternatief inrichtingsplan: Er zijn geen reële alternatieven voorhanden waarmee de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis behouden kan blijven. De woning is verouderd en kan niet worden ingepast. Op de locatie is behoefte aan duurzame en goed geïsoleerde woonruimtes. Hierdoor is niets doen geen optie en is een alternatieve inrichting niet mogelijk.

Alternatieve werkwijze:	Bij sloop van de woning gaat een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Dit is niet te voorkomen. De werkzaamheden starten daarom in de minst kwetsbare periode. Daarnaast heeft de gewone dwergvleermuis in een eerder stadium kunnen wennen aan nieuwe permanente verblijfplaatsen (spouwruimtes). Dit is het meest gunstige alternatief, waarbij de mate van verstoring zoveel mogelijk wordt beperkt.
Alternatieve planning:	De planning is afgestemd op de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. De uitbouw met een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis wordt in de minst kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Pas daarna wordt het gebouw gesloopt. De maatregelen die in dit rapport worden besproken zijn gebaseerd op het kennisdocument van B112 en zijn daarmee voldoende effectief bewezen.
Mitigatie:	Ja, meer informatie in hoofdstuk 5 en 6
Effectief bewezen:	Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden Werkzaamheden starten buiten de kwetsbare broedperiode
Begeleidend ecooloog:	Ja
Instandhouding:	Ja, meer informatie in hoofdstuk 5
Onderbouwing:	Zie hoofdstuk 8

3. Plangebied

3.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom, ten westen van de kern van Groessen, aan de Dorpstraat 54b. De bebouwing bestaat uit een aanbouw en een kleine schuur. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit weilanden en woonerven met vrijstaande woningen. Op de navolgende afbeelding is de begrenzing van het plangebied weergegeven (Figuur 1).

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied aan de Dorpstraat 54b te Groessen (rood kader).

3.2 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om een nieuwe vrijstaande woning te realiseren binnen het plangebied, aan de oostzijde van het perceel (zie figuur 2). Na afronding van de bouwwerkzaamheden zal de huidige aanbouw die dienst doet als een aparte woning en het bijbehorende schuurtje gesloopt worden. Van de bestaande centrale bouwmassa wordt dus alleen de oostelijke aanbouw gesloopt. Hiermee krijgt de bestaande bouwmassa buiten het plangebied de uitstraling een vrijstaande woning. Ook zullen enkele heggen, bomen en groenperken oostelijk van het woonhuis worden verwijderd.

Figuur 2. Schetsontwerp van de geplande nieuwbouw (rechter perceel) ten opzichte van de bebouwing die behouden blijft (linker perceel).

4. Methode en onderzoeksresultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Methode

Het nader onderzoek naar vleermuizen werd uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021).

Voor het onderzoek naar vleermuizen werden de onderzoeksmethoden van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aangehouden, waarmee ook andere vleermuissoorten konden worden aangetoond. Er werd rekening gehouden met een mogelijke functie als zomerverblijf, kraamverblijf en paarverblijf. Hierdoor werden in totaal vijf vleermuisinventarisaties uitgevoerd rond de aanwezige bebouwing. Er werden drie rondes uitgevoerd in de zomer- en kraamperiode (15 mei t/m 15 juli, waarvan twee avondrondes en één ochtendronde) en twee rondes uitgevoerd in het paarseizoen (15 augustus t/m 1 oktober).

Zie onderstaande tabel voor een overzicht van alle vleermuisonderzoeken (Tabel 2).

Tabel 2. Overzicht veldgegevens vleermuisonderzoek.

Type onderzoek	Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemers
Paar	29-08-2023 - 30-08-2023	23:00 - 01:00	15 - 14	ZW1	Bewolking 0 - 50% en droog	[REDACTED]
Paar	19-09-2023	21:30 - 23:30	18	ZW4	Bewolking 100% en droog	[REDACTED]aar
Kraam Zomer	15-05-2024	03:45 - 05:45	15	NW2	Bewolking 0 - 20% en droog	[REDACTED]
Kraam Zomer	06-06-2024	21:55 - 23:55	15 - 12	NW1	Bewolking 30% en droog	[REDACTED]
Kraam Zomer	28-06-2024	22:00 - 00:00	24 - 20	W3	Bewolking 30% en droog	[REDACTED]

De onderzoeken werden uitgevoerd met behulp van vleermuisdetectors (Batlogger M, Batlogger M2 en/of Pettersson D200) waarmee ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar werden gemaakt voor het menselijk oor. Het vleermuisonderzoek op deze locatie is uitgevoerd door diverse onderzoekers. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de kwalificaties van de onderzoekers (Tabel 3).

Tabel 3. Deskundigheid vleermuisonderzoekers.

Aanhef	Naam	Deskundigheid
■	■	Studie: Afgestudeerd in Diermanagement op Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) te Leeuwarden. Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds januari 2020.
■	■	Studie: Afgestudeerd in Biologie aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds maart 2022.
■	■	Studie: Afgestudeerd in Biologie aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds mei 2023
■	■	Gepromoveerd in Resource Ecology op de WUR. Ervaring met vleermuisonderzoek: Van 2020 t/m 2024 bij Buro Ontwerp & Omgeving.
■	■	Opleiding ecologisch deskundige bij Terra Opleidingen. Ervaring met vleermuisonderzoek: In 2024 bij Buro Ontwerp & Omgeving en Terra Opleidingen

Personen die aan het begin van het seizoen nog geen ervaring hadden met vleermuisonderzoek zijn intern opgeleid en tijdens het veldwerk begeleid door de ecologen werkzaam bij Buro Ontwerp & Omgeving.

4.1.2 Resultaten

Gezien de waarnemingen tijdens de vleermuisonderzoeken dient ervan uit te worden gegaan dat er sprake is van één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis in de aanbouw. Verder werd er een zomerverblijf van de laatvlieger aangetroffen in de gevel van de naastgelegen woning (Figuur 3). Door het toepassen van preventie maatregelen zal er bij de werkzaamheden geen verstoring optreden waardoor deze verblijfplaats zijn functie zal behouden.

Figuur 3. Foto van het woonhuis en de aanbouw. De locatie waar een invliegende laatvlieger werd vastgesteld is aangegeven met een gele pijl.

5. Instandhouding

5.1 Gewone dwergvleermuis

5.1.1 Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is een algemeen voorkomende soort, waarvan geen aanwijzingen bekend zijn voor een aantalsverandering (NDFF, 2023). De staat van instandhouding is in de huidige situatie 'ongunstig – ontoereikend' in Nederland. De criteria populatieomvang, verspreidingsgebied en kwaliteit van het leefgebied zijn beoordeeld als gunstig. Het toekomstperspectief wordt beoordeeld als ongunstig, waardoor de eindbeoordeling ongunstig is. Daarbij wordt wel vermeld dat de staat van instandhouding als 'gunstig' beoordeeld wordt indien voldoende mitigerende maatregelen genomen worden (Arcadis, 2018). De staat van instandhouding komt niet in gevaar bij het verwijderen van het paarverblijf. Door mitigerende en compenserende maatregelen te nemen, zoals het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen, zal de plaatselijke populatie geen negatieve effecten ondervinden.

Er wordt niet verwacht dat de staat van instandhouding in gevaar komt bij het ongeschikt maken van de verblijfplaats. Door het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen zal de plaatselijke populatie namelijk geen negatieve effecten ondervinden. Verder zijn er in de woongebieden rondom het plangebied voldoende verblijfsmogelijkheden voor de gewone dwergvleermuis, zoals spouwmuren van woningen die toegankelijk zijn d.m.v. open stootvoegen en ruimtes onder de gevelpanen. Naast het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen is het voor de soort dus ook mogelijk om naar gebouwen in de omgeving uit te wijken.

5.1.2 Effecten

De gewone dwergvleermuis valt onder de Habitatrichtlijn en is beschermd volgens artikel 11.46 van het Bal. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.46 lid 1a, Bal), opzettelijk te verstoren (artikel 11.46 lid 1b, Bal) en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 11.46 lid 1d, Bal).

Overtreding van artikel 11.46 lid 1a moet worden voorkomen door op zorgvuldige wijze te handelen en de werkzaamheden uit te voeren in de minst kwetsbare periode van het jaar. Omdat de aanbouw dient als paarverblijfplaats zullen de werkzaamheden leiden tot overtreding van artikel 11.46 lid 1b en lid 1d van het Bal.

Zoals boven beschreven worden op korte of lange termijn geen negatieve effecten verwacht op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. Dit wordt voorkomen door het nemen van maatregelen, zorgvuldig te handelen en de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periodes.

5.1.3 Maatregelen

Aangezien de bouwfase plaatsvindt voordat de sloopwerkzaamheden van start gaan kunnen permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd in de nieuwe bebouwing. Permanente verblijfplaatsen kunnen op meerdere manieren worden gerealiseerd. Duurzame en toekomstbestendige verblijfplaatsen kunnen bijvoorbeeld worden gecreëerd door het realiseren van vleermuisvriendelijke spouwruimtes. Bij de bouw van de nieuwe woningen kunnen daarom in de (kop)gevels spouwruimtes (van minimaal 2 × 2 meter) gerealiseerd worden die vleermuisvriendelijk worden uitgevoerd (BIJ12, 2024). Spouwruimtes worden op diverse windrichtingen aangeboden, zodat vleermuizen qua microklimaat kunnen kiezen uit de voor hen op dat moment meest geschikte omstandigheden. De verblijven worden gerealiseerd door gebruik te maken van vlakken gripgaas (van minimaal 2 × 2 meter) in de spouw. Het gripgaas wordt met isolatiepluggen vastgezet op het isolatiemateriaal. Tussen de buitenmuur en het gripgaas moet er minimaal drie centimeter aan vrije ruimte zijn voor vleermuizen. Een entreesteen wordt geplaatst (op minimaal vier meter hoogte) in de buitenmuur om vleermuizen toegang te bieden tot zo'n verblijf. Er mag geen verlichting schijnen bij de openingen naar de permanente verblijven. Materialen die gebruikt kunnen worden voor het realiseren van deze verblijven zijn gripgaas GG2 en entreesteen VMPM4 van Unitura. Een andere manier om duurzame verblijfplaatsen te realiseren is door gebruik te maken van gevelkasten die worden ingemetseld in de bebouwing. Kopgevels lenen zich hier het beste voor. Hiervoor kunnen inmetselekasten worden gebruikt met een minimale interne afmeting van 15 x 80 x 2 cm (b x h x d). Omdat er één verblijfplaats is aangetroffen moet er conform het kennisdocument met vier permanente verblijfplaatsen worden gecompenseerd.

De volgende stap die genomen moet worden is het ontoegankelijk maken van de aanbouw. Dit dient plaats te vinden in de periode waarin vleermuizen het minst kwetsbaar zijn, namelijk de periode van 1 april tot 1 mei of 15 juli tot 15 oktober. Gelet op de gewenningsperiodes van de alternatieve verblijfplaatsen, de behandeltijd van de omgevingsvergunningaanvraag en de kwetsbare periode van vleermuizen is de eerstvolgende periode waarin het gebouw naar verwachting ongeschikt kan worden gemaakt tussen 15 juli en 1 oktober 2025. Om de bebouwing ongeschikt te maken als verblijfplaats worden alle potentiële in-/uitvliegopeningen afgesloten door middel van exclusion flaps, zodat vleermuizen de bebouwing kunnen verlaten maar niet via dezelfde opening kunnen terugkeren. Hierbij dient voorkomen te worden dat dieren opgesloten raken. Bij grotere lengtes, zoals bijvoorbeeld de dakrand of langs kozijnen, kan gebruik worden gemaakt van (schuimrubberen) rugvulling. Voorwaarde hierbij is dat minimaal elke twee meter een exclusion flap wordt geplaatst, zodat vleermuizen voldoende mogelijkheden hebben om het gebouw te verlaten. Het doel van deze maatregelen is dat vleermuizen uit het gebouw vertrekken voordat de sloopwerkzaamheden plaats gaan vinden. In deze periode kan de vleermuis de alternatieve verblijfplaatsen in gebruik nemen.

Nadat de aanbouw ongeschikt is gemaakt moet er na minimaal drie dagen (waarop het weer bij zonsondergang geschikt is geweest voor vleermuizen; minimaal 10 °C, weinig wind (<5 Bft) en droog) een controle plaatsvinden. Deze controle vindt plaats in dezelfde vorm als het nader onderzoek naar vleermuizen. Er wordt gecontroleerd op het in- of uitvliegen van vleermuizen rond zonsopgang of -ondergang, waarbij de weersomstandigheden geschikt moeten zijn. Wanneer er nog steeds een gewone dwergvleermuis wordt aangetroffen moeten de maatregelen worden uitgebreid. Er vindt dan opnieuw een controle plaats na drie dagen (met geschikt weer bij zonsondergang). Wanneer er geen vleermuis meer aanwezig is wordt het gebouw natuurvrij verklaard door de begeleidend ecooloog en mogen de werkzaamheden uitgevoerd worden. Hiermee is overtreding van artikel 11.46 van het Bal voorkomen.

6. Maatregelen en planning

6.1 Uitvoering van de werkzaamheden

De planning van de werkzaamheden is afgestemd op de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de broedperiode van de gierzwaluw en algemene broedvogelsoorten. De werkzaamheden vinden daarom plaats in de minst kwetsbare periode van deze soorten (Tabel 4). Deze periodes zijn afgestemd op het document 'Toelichting voor aanvraag (soortbescherming) onder Omgevingswet (Ow) voor vergunning van verboden onder Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)' van provincie Gelderland.

Tabel 4. Planning van de maatregelen en werkzaamheden. Werkzaamheden in oranje periodes kunnen worden uitgevoerd mits aan voorschriften uit dit activiteitenplan wordt voldaan en in rode periodes kunnen de werkzaamheden niet plaatsvinden zolang de bebouwing waarin verblijfplaatsen aanwezig zijn niet natuurvrij is verklaard.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Gewone dwergvleermuis												
Laatvlieger (zomerverblijf)												
Gierzwaluw												
Algemene broedvogelsoorten												

6.1.1 Gewone dwergvleermuis

Pas nadat de aanbouw met een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis ongeschikt is gemaakt en de effectiviteit van deze maatregel is gecontroleerd mag het pand worden gesloopt. Het kan namelijk niet worden uitgesloten dat het paarverblijf ook gebruikt wordt als individueel winterverblijf. Met het in acht nemen van de behandeltijd van de vergunningsaanvraag en de kwetsbare voortplantingsperiodes van de aanwezige soorten is de eerstvolgende mogelijkheid om te starten met het ongeschikt maken van de uitbouw in de periode van 15 augustus tot 1 oktober 2025.

De ecologische maatregelen worden in de onderstaande volgorde uitgevoerd:

- Aanbrengen permanente verblijfplaatsen in nieuwbouw.
- Bescherming permanente verblijven;
- Tijdig ongeschikt maken van de bebouwing (na aflopen gewenningstijd en vergunningsverlening);
- Controle op afwezigheid en natuurvrij verklaring;
- Sloop aanbouw;

6.1.2 Laatvlieger

Van de laatvlieger kan worden uitgesloten dat het zomerverblijf dienst doet als winterverblijf. Daarom kan verstoring van deze verblijfplaats worden voorkomen door de sloop van de aanbouw in de winterperiode (november tot maart) uit te voeren. Dan is de soort namelijk niet aanwezig. In deze periode moet ook een eventuele deur vanuit de hoofdwoning naar de aanbouw gedicht worden. De sloop zelf vergt slechts 3-4 dagen en het aanhelen van de muur kan opvolgend binnen een week plaatsvinden.

Daarbij is de aanbouw niet verbonden met de spouwruimte van het woonhuis, waardoor de aanbouw niet in verbinding staat met de verblijfplaats van de laatvlieger. De zomerverblijfplaats van de laatvlieger wordt dus niet fysiek aangetast als onderdeel van de sloop. Bovendien worden er spouwruimtes gerealiseerd als onderdeel van de nieuwbouw, die voorafgaand aan de sloop wordt uitgevoerd. Deze spouwruimtes zullen zo worden aangelegd dat ze toegankelijk zijn voor de laatvlieger en daardoor dienst kunnen doen als aanvullende verblijfplaatsen voor de soort. Deze nieuw te bouwen woning komt op afstand van het zomerverblijf waardoor er geen verstoring op zal treden. Aanvliegroutes richting het huidige woonhuis worden ten alle tijden in stand gehouden en er wordt in principe geen gebruik gemaakt van bouwverlichting.

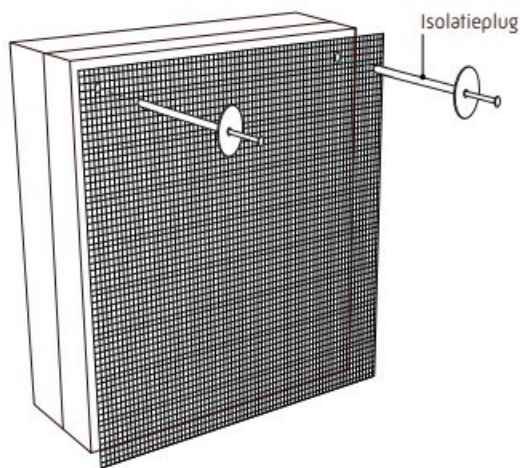
De ecologische maatregelen worden in de onderstaande volgorde uitgevoerd:

- Aanbrengen aanvullende permanente verblijfplaatsen in nieuwbouw;
- Bescherming permanente verblijven;
- Sloop aanbouw;

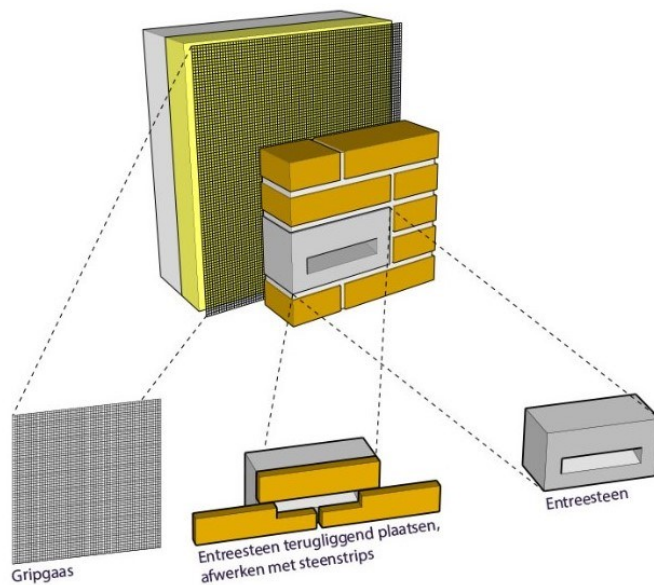
6.2 **Aanbrengen permanente verblijfplaatsen**

6.2.1 Gewone dwergvleermuis

Bij de bouw van de nieuwe woningen worden vier permanente verblijfplaatsen gerealiseerd. Deze verblijfplaatsen worden verspreid door te kiezen voor het aanbrengen van twee verblijfplaatsen per gevel, zodat vleermuizen kunnen kiezen uit de voor hen op dat moment meest geschikte omstandigheden. De verblijven worden bijvoorbeeld gerealiseerd door gebruik te maken van vlakken gripgaas (van 2 x 2 meter) in de spouw. Het gripgaas wordt met isolatiepluggen vastgezet op het isolatiemateriaal (Figuur 4). Tussen de buitenmuur en het gripgaas moet er minimaal drie centimeter aan vrije ruimte zijn voor vleermuizen. Een entreesteen wordt geplaatst (op tenminste vier meter hoogte) in de buitenmuur om vleermuizen toegang te bieden tot zo'n verblijf (Figuur 5). Er mag geen verlichting schijnen bij de openingen naar de permanente verblijven. Voorbeelden van materialen die gebruikt kunnen worden voor het realiseren van deze verblijven zijn gripgaas GG2 en entreesteen VMPM4 van Unitura.

Figuur 4. Vlak gripgaas wordt op het isolatiemateriaal vastgezet met isolatiepluggen. Bron: Unitura.

Figuur 5. Entresteen kan gelijk met het metselwerk geplaatst worden of iets terugliggend en kan worden afgewerkt met steenstrips. Bron: Unitura.

6.2.2 Laatvlieger

Het woonhuis met de zomerverblijfplaats van laatvlieger blijft behouden. Om dit te garanderen worden vrije aanvliegroutes richting dit woonhuis in stand gehouden. Als aanvullende maatregel worden de spouwruimtes van de nieuwbouw zo aangelegd dat ze toegankelijk zijn voor de laatvlieger.

6.3 Bescherming permanente verblijven

De permanente verblijven moeten tijdens de werkzaamheden worden beschermd. Er mag geen (bouw)verlichting schijnen of uitstralen op de permanente verblijven in de nieuwbouw en ook niet op de huidige verblijfplaats van de laatvlieger in het woonhuis. Daarnaast moeten de invliegopeningen te allen tijde bereikbaar zijn en moet verstoring worden voorkomen.

6.4 Ongeschikt maken bebouwing

Het ongeschikt maken van de bebouwing kan plaatsvinden in de periode van 15 juli tot 1 oktober. Gelet op de gewenningsperiodes van de alternatieve verblijfplaatsen, de behandeltime van de omgevingsvergunningaanvraag en de kwetsbare periode van de aanwezige soorten is de eerstvolgende periode waarin de bebouwing naar verwachting ongeschikt kan worden gemaakt tussen 15 augustus en 1 oktober 2025. Om de bebouwing ongeschikt te maken moeten alle potentiële in-/uitvliegopeningen door middel van exclusion flaps worden afgesloten, zodat vleermuizen de bebouwing kunnen verlaten maar niet via dezelfde opening kunnen terugkeren. Hierbij dient voorkomen te worden dat dieren opgesloten raken. Bij grotere lengtes, zoals bijvoorbeeld de dakrand of langs kozijnen, kan gebruik worden gemaakt van (schuimrubberen) rugvulling. Voorwaarde hierbij is dat minimaal elke 2 meter een exclusion flap wordt geplaatst, zodat vleermuizen voldoende mogelijkheden hebben om de spouw te verlaten. Het doel van deze maatregelen is dat vleermuizen uit het gebouw vertrekken voordat de sloopwerkzaamheden plaats gaan vinden. In deze periode kan de vleermuis de alternatieve verblijfplaatsen in gebruik nemen.

6.5 Controle op afwezigheid en natuurvrij verklaring;

Nadat het gebouw ongeschikt is gemaakt moet er na minimaal drie dagen (waarop het weer bij zonsondergang geschikt is geweest voor vleermuizen; minimaal 10 graden Celsius, weinig wind (<5 Bft) en droog) een controle plaatsvinden. Deze controle vindt plaats in dezelfde vorm als het nader onderzoek naar vleermuizen. Er wordt gecontroleerd op het in- of uitvliegen van vleermuizen rond zonsopgang of -ondergang, waarbij de weersomstandigheden geschikt moeten zijn. Wanneer er nog steeds een gewone dwergvleermuis aangetroffen wordt moeten de maatregelen worden uitgebreid. Er vindt dan opnieuw een controle plaats na drie dagen (met geschikt weer bij zonsondergang). Wanneer er geen vleermuizen meer aanwezig zijn wordt de bebouwing natuurvrij verklaard door de begeleidend ecooloog en mogen de werkzaamheden uitgevoerd worden.

6.6 Sloop aanbouw

De sloop van de aanbouw vindt in plaats in de periode dat er geen laatvlieger aanwezig kan zijn in het aangrenzende woonhuis, namelijk de winterperiode (november t/m maart). De aanbouw moet vanaf één zijde worden gesloopt. Op deze manier hebben andere eventueel nog aanwezige dieren de mogelijkheid om te ontsnappen. Wordt een dier tijdens de werkzaamheden aangetroffen dan moet dit dier de kans krijgen om zichzelf in veiligheid te brengen. Bij onbekende situaties wordt contact opgenomen met de begeleidend ecooloog.

6.7 Logboek

Van alle werkzaamheden wordt een ecologisch logboek bijgehouden dat (digitaal) op de planlocatie aanwezig is. Het is belangrijk dat alle mitigerende en compenserende maatregelen goed gedocumenteerd worden. Dit houdt in dat de locaties van de alternatieve verblijfplaatsen duidelijk in beeld moeten worden gebracht, maar ook de datum waarop deze geplaatst of veilig gesteld worden. Daarnaast moet hier in komen te staan wanneer de controle wordt uitgevoerd op de afwezigheid van vleermuizen en wanneer het gebouw natuurvrij is verklaard. Ook als er bepaalde soorten worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden moet dit in het logboek worden vermeld.

6.8 Planning

De planning van de maatregelen die in dit hoofdstuk aan bod zijn gekomen staan in Tabel 5 weergegeven.

Tabel 5. Planning van de maatregelen en werkzaamheden. Werkzaamheden in groene periodes kunnen zonder beperkingen worden uitgevoerd, werkzaamheden in oranje periodes kunnen worden uitgevoerd mits aan voorschriften uit dit activiteitenplan wordt voldaan en in rode periodes kunnen de werkzaamheden niet plaatsvinden zolang de bebouwing niet natuurvrij is.

	2025												2026		
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt
Kwetsbare periodes															
Doorlooptijd vergunningsaanvraag															
Realisatie alternatieve verblijfplaatsen															
Gewenningsperiode verblijfplaatsen															
Ongeschikt maken bebouwing								*							
Controle op afwezigheid								*							
Sloop aanbouw											*				

* Bebouwing met verblijfplaatsen van vleermuizen ongeschikt maken mag vanaf 15 augustus 2025 indien de gewenningstijd is verstreken en nadat de omgevingsvergunning is verleend. De controle op afwezigheid mag vervolgens vanaf drie dagen (waarop het weer bij zonsondergang geschikt is geweest) na het ongeschikt maken. De werkzaamheden mogen beginnen nadat de bebouwing natuurvrij is verklaard.

7. Ecologisch werkprotocol

7.1 Gewone dwergvleermuis

≥ december 2024

- Vergunningsaanvraag wordt ingediend
- Spouwruimtes worden gerealiseerd als onderdeel van de nieuwbouw

Als de alternatieve verblijfplaatsen 15 mei 2025 geplaatst zijn:

≥ 15 augustus 2025 (na verkrijgen vergunning)

- Ongeschikt maken van bebouwing d.m.v. het afsluiten van alle openingen in het gebouw met schuimrubberen rugvulling en exclusion flaps. Voorwaarde hierbij is dat minimaal elke 2 meter een exclusion flap wordt geplaatst.
- Let op! Voor de alternatieve verblijfplaatsen geldt een gewenningstijd van drie maanden in de periode begin april t/m eind oktober (actieve seizoen). De alternatieve verblijfplaatsen moeten op 15 mei gerealiseerd zijn om 15 augustus te kunnen starten met ongeschikt maken.

≥ 18 augustus 2025 (drie dagen na het ongeschikt maken (mits de weersomstandigheden goed zijn))

- Controle op effectiviteit (nachttemperatuur ≥ 10 °C)
- Natuurvrij verklaring als er geen vleermuizen meer aanwezig zijn
- Als er wel vleermuizen aanwezig zijn, gebouw verder ongeschikt maken en na drie dagen (met geschikte weersomstandigheden) weer een controle uitvoeren

≥ 19 augustus 2025 (na natuurvrij verklaring)

- Aanvang sloop en werkzaamheden
- Realisatie van vier permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis
- Wederom toegankelijk maken van het woonhuis met de zomerverblijfplaats van de laatvlieger door exclusion flaps en rugvulling te verwijderen

7.2 Algemene maatregelen

- Gebruik in de kwetsbare periode 's avonds en 's nachts geen verlichting. Waar verlichting noodzakelijk is, richt deze op de grond en voorkom uitstraling naar de omgeving. Indien verlichting noodzakelijk is, gebruik dan vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting om verstoring te voorkomen. Groene en witte verlichting gelden als verstorend voor vleermuizen. Houd er ook rekening mee dat bij de nieuwe ontwikkeling geen verstorende verlichting op het gebouw wordt gericht.
- Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene diersoorten aanwezig zijn. Met betrekking tot algemene diersoorten moet de specifieke zorgplicht in acht worden genomen (artikel 11.27, Bal). Indien dit niet redelijkerwijs mogelijk is, moeten nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt.
- Het ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder alle betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- In onvoorziene situaties m.b.t. de aanwezige fauna dient contact opgenomen te worden met de begeleidend ecooloog [REDACTED] Buro Ontwerp & Omgeving).
- Afwijken van dit protocol is alleen toegestaan na overeenstemming met de begeleidend ecooloog.

7.3 Logboek

Van alle werkzaamheden en maatregelen wordt een logboek bijgehouden. Hierin komt te staan welke maatregelen er zijn genomen, wanneer deze genomen zijn en wie er bij betrokken zijn geweest. Deze teksten worden zoveel mogelijk met foto's ondersteund.

8. Wettelijk belang en alternatievenafweging

8.1 Wettelijk belang

Recent is de woning (aanbouw) aan de Dorpstraat 54B te Groessen vrijgekomen. De familie wil graag op deze locatie wonen gezien de binding met de locatie. De woning aan de Dorpstraat 54B is echter sterk verouderd, te klein voor een gezin van vijf personen en voldoet niet meer aan de huidige maatstaven. De woning is gasgestookt en slecht geïsoleerd. Hier wonen zou niet goed voor de gezondheid zijn. Daarom zal de woning aan de Dorpstraat 54B worden gesloopt en opnieuw (vrijstaand) worden opgebouwd.

Voor de gewone dwergvleermuis wordt de vergunning daarom aangevraagd in het kader van Artikel 8.74k lid 1b belang 3°: *“in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”* (Bkl).

8.2 Alternatievenafweging

Alternatieve locaties zijn niet voorhanden. Om de woning toekomstbestendig te maken, is een forse investering nodig. Na berekening blijkt dat het niet reëel is om de bestaande woning toekomstbestendig te maken. Om deze reden is ervoor gekozen een variantenstudie (zie BP) uit te voeren om te kijken naar de mogelijkheden op het kavel. Uiteindelijk is er, in samenspraak met de gemeente, besloten om geen extra woningen bij te voegen aan het plangebied. Daarom zal de woning aan de Dorpstraat 54B worden gesloopt en opnieuw worden opgebouwd.

Er zijn geen reële alternatieven voorhanden waarmee de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis behouden kan blijven. De woning is verouderd en kan niet worden ingepast. Op de locatie is behoefte aan duurzame en goed geïsoleerde woonruimtes. Hierdoor is niets doen geen optie en is een alternatieve inrichting niet mogelijk.

Bij de sloop van de woning gaat een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Dit is niet te voorkomen. De werkzaamheden starten daarom in de minst kwetsbare periode. Daarnaast heeft de gewone dwergvleermuis in een eerder stadium kunnen wennen aan alternatieve verblijfplaatsen (spouwruimtes). Dit is het meest gunstige alternatief, waarbij de mate van verstoring zoveel mogelijk wordt beperkt.

De planning is afgestemd op de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. De woning met een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis wordt in de minst kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Pas daarna wordt het gebouw gesloopt. De maatregelen die in dit rapport worden besproken zijn gebaseerd op het kennisdocument van BIJ12 en zijn daarmee voldoende effectief bewezen.

9. Contactgegevens

9.1 Kwalificatie onderzoekers

Buro Ontwerp & Omgeving is betrokken als ecologisch adviseur van dit plan. Meneer J. van Dijk is betrokken als projectleider bij dit plan.

9.2 Contactpersoon opdrachtgever

Opdrachtgever: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Postcode en plaats: [REDACTED]
Contactpersoon: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]@live.nl

9.3 Opdrachtnemer en begeleidend ecooloog

Bedrijf: Buro Ontwerp & Omgeving
Projectleider: [REDACTED]
Telefoonnummer: 06 – [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]@ontwerpenomgeving.nl

10. Literatuurlijst

10.1 Referenties

Arcadis (2018). De staat van instandhouding, Factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Arnhem, Nederland: Arcadis

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017. Utrecht, Nederland: BIJ12

Nationale Databank Flora en Fauna [NDFF] (2023). NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. *Pipistrellus pipistrellus*. Geraadpleegd via <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496199#>

Provincie Gelderland (2023). *Toelichting voor aanvraag (soortbescherming) onder Omgevingswet (Ow) voor vergunning van verboden onder Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

S

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging (2021). Vleermuisprotocol 2021: Het protocol voor vleermuisinventarisatie, 1 januari 2021. Geraadpleegd via www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl

10.2 Gebruikte websites

www.pdok.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdierverseniging.nl

